

Dorpsplan

Benthuizen

2018-2022

Alphen aan den Rijn

Inleiding

Voor u liggen de wijk- en dorpsplannen van alle gebieden van Alphen aan den Rijn.

In 2014 is gestart met het gebiedsgericht werken. Na vierenhalf jaar zijn we toe aan een doorontwikkeling van het gebiedsgericht werken en denken. We hebben de eerste vier jaar vooral veel gebiedsinformatie en -kennis opgehaald en in 2016 een eerste versie gemaakt van de wijkplannen. Nu is het tijd om een aantal onderwerpen te verdiepen en daarnaar te handelen. Dat doen we zowel op de inhoud, via de wijk- en dorpsplannen, als organisatorisch. Het recent vastgestelde coalitie akkoord “Groene stad met Lef”, met krachtige buurten en dorpen, straalt één en al ambitie uit om van buiten naar binnen te werken. Daarbij wordt de samenleving als uitgangspunt genomen en niet het gemeentehuis. De bouwstenen vertalen we de komende vier jaar in het gebiedsgericht werken en denken.

WAAROM GEBIEDSGERICHT WERKEN EN DENKEN?

Alphen aan den Rijn bestaat uit veel verschillende buurten en dorpen, elk met zijn eigen DNA. Bewoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties weten vaak het beste wat er leeft in een gebied. In deze samenleving is het niet meer altijd vanzelfsprekend dat de overheid het initiatief neemt voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Bewoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties kunnen en willen vaak zelf veel doen.

Het doel van gebiedsgericht werken is dat *alle inspanningen gericht zijn op dat wat nodig is in het gebied*. Gebiedsgericht werken focust op het behalen van resultaten voor de dorpen en buurten. Hierbij ligt de nadruk op de collectieve belangen en activiteiten die zich afspelen in de openbare ruimte, en niet op individuele casussen. Daar waar buurten door de

persoonlijke omstandigheden van de inwoners minder actief kunnen zijn, neemt de gemeente het voortouw en gebruikt zij soms *bemoeizorg om de opgave* voor elkaar te krijgen. Zeker in het sociale domein is dit aan de orde.

De gebiedsgerichte aanpak zorgt ook voor *maatwerk*. Samen met inwoners, organisaties en ondernemers onderzoeken we wat er voor een straat, dorp of buurt nodig is. Gebiedsgericht werken betekent goed naar elkaar *luisteren en samenwerken*. Ook het maken van een *belangenafweging* hoort hierbij. Soms zijn er botsende belangen tussen wat inwoners willen en wat kan, wat wenselijk is voor het algemeen belang en wat mag. Het is niet zo dat de inwoner vraagt en de gemeente draait. Het gaat ook niet alleen om het werken volgens de regels. Gebiedsgericht werken draait om het *zoeken naar ruimte* en deze ook gebruiken.

DE WIJKPLANNEN

Het is niet de bedoeling dat het gebiedsgericht werken gepaard gaat met bureaucratie en papieren tijgers, maar structuur is wel nodig. Daarom maken we wijk- en dorpsplannen.

We zijn gestart met een gebiedsanalyse; daarmee brengen we in kaart wat er speelt in een gebied. Welke ontwikkelingen, kansen en bedreigingen zijn er? Hiervoor gebruiken we de volgende informatie:

- Cijfers en data van de gemeente en haar partners, zoals bijvoorbeeld maatschappelijke partners, woningcorporaties en de politie.
- Verhalen en ervaringen van inwoners, maatschappelijke organisaties en medewerkers van de gemeente. Dit doen we met de kaarten-op-tafelsessies.

De uitkomsten van de analyses geven een goed beeld van de situatie per gebied. Aan de hand daarvan stellen we per gebied een wijk- of dorpsplan op. Hierin staat wat we willen bereiken en welke

onderwerpen prioriteit hebben. Per speerpunt geeft het wijk- of dorpsplan antwoord op de vragen:

- Welke doelen willen we bereiken?
- Welke prestatie leveren we daar voor?
- Welke andere doorgaande ontwikkelingen (plannen en activiteiten naast de prioriteiten) zijn er in het gebied?

De wijk- en dorpsplannen 2018-2022 geven dus weer wat de opgaven per dorp of wijk zijn.

Voor het maken van keuzes in de maatregelen en projecten maken we steeds vaker gebruik van het instrument 'gedragsinzichten' (behavioural insights). Daardoor wordt onze inzet effectiever. Een goed voorbeeld is het onderzoek naar jeugd in de dorpen Benthuizen, Koudekerk aan den Rijn, Hazerswoude-Dorp en Hazerswoude-Dorp en -Rijndijk.

Er zijn veel partijen betrokken geweest bij het maken van de wijk- en dorpsplannen.

RELATIE MET HET COALITIEAKKOORD EN RODE DRAAD WIJKPLANNEN

Met gebiedsgericht werken leveren we maatwerk, passend bij het gebied. Toch zijn er in de plannen een paar hooflijnen te herkennen, die als een rode draad in ieder plan terugkomen.

Dit zijn de ontwikkeling van jeugd, emanciperen en betrekken van inwoners, vergrijzing (dementievriendelijke buurten en dorpen en aanpak eenzaamheid), sociale samenhang, aandacht voor kwetsbare inwoners (inwoners met een lage sociaal- economische positie inclusief armoedebestrijding) en wonen in de dorpen. Deze hoofdthema's komen ook terug in het recent vastgestelde coalitieakkoord 'Groene stad met Lef'.

Daarnaast zijn er nog een aantal thema's uit het coalitieakkoord die in het gemeentelijke DNA zitten. Die zijn niet allemaal afzonderlijk genoemd in de wijk- en dorpsplannen, omdat zij voor alle plannen gelden.

Een eerste belangrijk thema is duurzaamheid. In alle reconstructies, inrichting van het openbaar gebied of initiatieven van inwoners op dit gebied passen we de principes van duurzaamheid toe. We betrekken de inwoners bij de gevolgen van de oprukkende versterking voor de wateroverlast. Met operatie Steenbreek sturen we op meer bewustwording en zetten we gezamenlijk in op de vergroening van tuinen, daken, straten en wijken om het riool te ontlasten en de biodiversiteit te bevorderen.

Het tweede en misschien wel belangrijkste thema is participatie, zowel in de uitvoering van de doe-participatie als in de vorm van buurtpreventieprojecten en WhatsApp-groepen. Ook de belangenverenigingen, dorpsoverleggen en-raden of andere niet-georganiseerde inwoners worden betrokken bij de uitvoering in de buurten en dorpen. Samen optrekken is het motto.

RELATIE MET DE GEBIEDSVISIES

Voor de dorpen is besloten om vooruitlopend op een bestemmingsplan eerst een strategische visie op te stellen. Per dorp is een afzonderlijke, maar wel integrale visie opgesteld. Met deze integraliteit willen we voortuitlopen op de komst van de Omgevingswet. De gebiedsvisies per dorp bevatten richtinggevende ambities en speerpunten voor de komende tien jaar. De gebiedsvisies zijn getoetst bij de inwoners en organisaties in verschillende rondes. Hierop is input geleverd die weer gebruikt is voor de wijk- en dorpsplannen.

Inhoud

1

**Een dorps
sfeer die
gekoesterd
wordt**

2

**Onze visie
op het dorp**

3

**Speerpunten
2018-2022**

4

**De uitvoering
van het
dorpsplan**

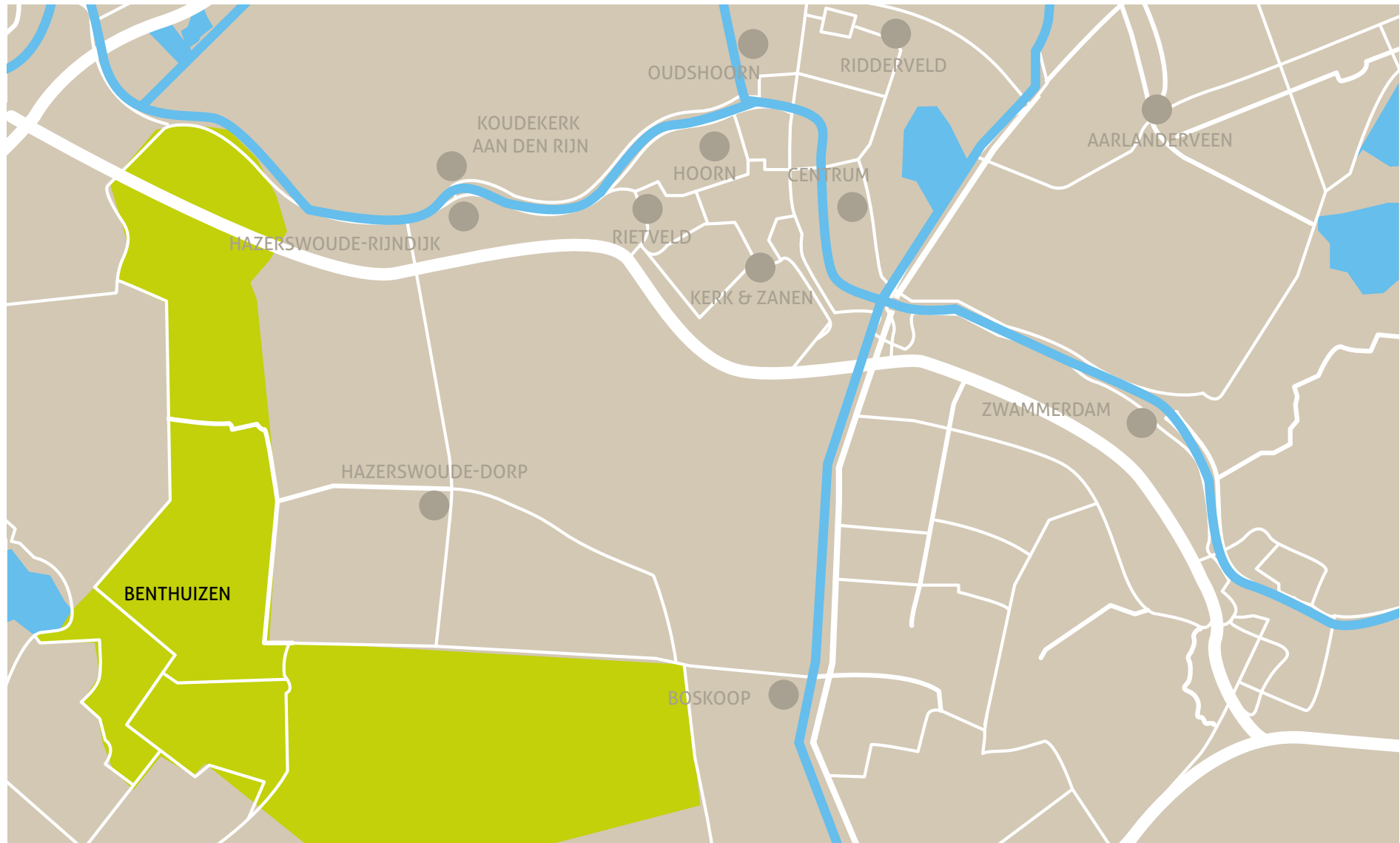
**Bijlage 1: Doorlopende
ontwikkelingen en
reguliere activiteiten**

**Bijlage 2:
Cijfers van het dorp**

1

Een dorpse sfeer die gekoesterd wordt

Benthuizen is onderdeel van de groene en landelijke schil om Alphen-stad. In de rug van het dorp ligt de nieuwbouw van Zoetermeer, maar Benthuizen laat zich nog echt karakteriseren als een dorp, met een eigen historie en inwoners die er vaak al generaties lang wonen. Het karakter van het dorp wordt mede bepaald door de vier kerkgenootschappen, maar ook door de waardering voor de dorpse sfeer, die men koestert en wenst te behouden.

De Gemeneweg (N209), die van Rijndijk naar Zoetermeer loopt, is de belangrijkste ontsluiting van het dorp en vormt de verbinding met de rest van de gemeente. Om het dorp te betreden, neemt men de Dorpsstraat of de Bentwoudlaan. Het buitengebied rond Benthuizen is vooral grasland voor veeteeltbedrijven. In het zuidoosten ligt een gebied met veel kwekerijen dat qua uitstraling aansluit op het Boskoopse slagenlandschap. Ten slotte noemen we het Bentwoud: een groot natuur- en recreatiepark van Staatsbosbeheer dat nog volop in ontwikkeling is. Op termijn zal dit de nodige toeristische mogelijkheden bieden, met onder meer de Golfbaan.

2

Onze visie op het dorp

De burgerkracht in Benthuizen is groot. Inwoners voelen zich bij elkaar betrokken en zorgen ook voor elkaar. Deze betrokkenheid valt deels te verklaren uit het religieuze karakter van het dorp. Men is vooral actief binnen de eigen geloofsgemeenschap en dat zien we ook terug in het actieve verenigingsleven. Verenigingen zijn voornamelijk georganiseerd vanuit de eigen kring en bepalen voor een belangrijk deel de sociale samenhang en de saamhorigheid in het dorp. De andere kant van de medaille is dat er hierdoor sprake is van gescheiden leefwerelden. In het dorp is de Evenementencommissie Benthuizen actief die, onder andere, de Bietenoptocht, de Avondvierdaagse en Koningsdag organiseert. Daarnaast is er de huttenbouw georganiseerd door NIO, die het Zomerspektakel, de huttenbouw, Koek en Zopie en de griezeltocht voor haar rekening neemt.

De (maatschappelijke) voorzieningen zijn op peil. Voor de woningbouw geldt dat er behoefte is aan extra woningen voor senioren en starters. Bewoners hechten aan de landelijke geschiedenis en het dorpse karakter, en koesteren het geliefde uitzicht op het groen. Deze

wens om de oorspronkelijke dorpse sfeer te behouden staat soms onder druk, doordat de nieuwbouw mensen van buiten het dorp aantrekt. Door sommige bewoners wordt dit als een bedreiging ervaren, maar er zijn ook de kansen op samenwerking. Het voornemen van beide dorpsscholen (waarvan één openbaar en één christelijke) om zich in hetzelfde nieuwbouwcomplex te vestigen, is daar een voorbeeld van. Het is letterlijk een kwestie van 'bouwen aan vertrouwen'; tussen de verschillende bewoners en de diverse leefwerelden.

Ook het vertrouwen in de relatie met Gemeente Alphen aan den Rijn en andere maatschappelijke organisaties mag nog steviger groeien. De kerken vervullen een belangrijke rol als sociaal vangnet. Waar professionele hulp gewenst is, is het van belang om problemen tijdig achter de voordeur te signaleren en in vertrouwen te delen met de verantwoordelijke hulpverlening. In die samenwerking willen we investeren, bijvoorbeeld op het gebied van ouderenzorg en jeugdoverlast. Sommige jongeren – zowel uit het eigen dorp als uit het belendende Zoetermeer – dreigen af te

glijden. Andere jongeren hebben vooral behoefte aan een eigen plek. Om die verschillende doelgroepen en behoeften goed in beeld te krijgen, ontwikkelen we een gedifferentieerde aanpak en koersen we op preventieve gedragsbeïnvloeding.

Tegenover de hoge waardering voor de landelijke ligging staan minder rooskleurige rapportcijfers voor het openbaar vervoer, de verkeersveiligheid en de parkeeroverlast. Over het algemeen scoren de fysieke voorzieningen erg laag in vergelijking met de gemiddelde scores van de gehele gemeente Alphen aan den Rijn. Om de oorzaken hiervan te achterhalen en de problemen te ondervangen, voert de gemeente actief overleg met bewoners, onder meer in het Dorpsoverleg Benthuizen. Het Dorpsoverleg fungeert als een open platform om te overleggen over wat er in het dorp gebeurt, zonder dat het zich opdringt of andermans verantwoordelijkheid overneemt. Het Dorpsoverleg is daarmee een constructieve gesprekspartner voor dorpsbewoners, verenigingen en de gemeente en wordt als zodanig verder ontwikkeld.

3

Speerpunten 2018-2022

In de komende vier jaar krijgen onderstaande thema's extra aandacht in Benthuizen, onderbouwd door de cijfers en ingegeven door de opgebouwde kennis van het gebied. Daarnaast hebben we uiteraard ook te maken met doorgaande ontwikkelingen en reguliere werkzaamheden die onze aandacht vergen. Die komen in bijlage 1 aan bod. De gedetailleerde uitwerking van deze speerpunten vindt plaats in de jaarlijkse uitvoeringsplannen voor alle gebieden.

Speerpunt		Betrokken partijen
1	Jeugd	Jongeren, maatschappelijke organisaties, politie en gemeente
2	Behoud van voorzieningen: De Tas en andere voorzieningen	Inwoners (inclusief dorps-overleg), gemeente, ondernemers, stichting De Tas
3	Verkeersveiligheid	Inwoners (inclusief dorps-overleg), gemeente, bedrijven
4	Investeren in samenwerking met lokale en professionele organisaties	Maatschappelijke organisaties, kerken, gemeente

3.1 Jeugd

De voorzieningen voor jongeren zijn minimaal en moeten worden versterkt. Er komt een procesaanpak voor jeugd. Dit zal de sociale samenhang in het dorp - die toch al groot is - ten goede komen.

- Vanaf 1 november 2017 is een jongerenwerker actief in Benthuizen. Daarnaast is er een WhatsApp-groep en een tweewekelijks overleg met politie, Toezicht en Handhaving, jongerenwerk en gebiedsadviseurs.
- Om in de toekomst veel meer vanuit de preventie te kunnen werken is het belangrijk een beeld te krijgen van wat er speelt en leeft onder de jeugd die we (nog) niet op straat zien. Wat houdt hen bezig, waar liggen kansen en risico's. Zo kan het aanbod en de inzet afgestemd worden op wat het dorp vraagt. Op korte termijn wordt gestart met een onderzoek waarbij zowel professionals als inwoners betrokken worden. Op basis van het onderzoek wordt een interventieplan opgesteld met concrete acties.

Doel:

Een sluitende keten en netwerk voor de jeugd, zowel voor individuele jongeren als jeugdgroepen in het kader van preventie.

3.2 Behoud van voorzieningen: De Tas en andere voorzieningen

Het behoud van zoveel mogelijk voorzieningen is belangrijk voor de leefbaarheid van het dorp. Daarin investeren we op verschillende manieren:

- Het beheer van De Tas is nu in handen van een stichting en een pachter. In het kader van het accommodatiebeleid onderzoeken we op welke wijze de gemeente verdere ondersteuning kan bieden om er een levendig dorps huis van te maken, waarvan de activiteiten aansluiten bij de dorpsopgaven (Jeugd en investeren in de samenwerking).
- De sporthal De Hil heeft een belangrijke functie voor de sport in Benthuizen. De veiligheid van de sporthal wordt gegarandeerd en de laagdrempeligheid gestimuleerd door de mogelijkheid te onderzoeken om na het sporten iets te kunnen consumeren.
- Het duurzaam maken van het gemeentelijke vastgoed (De Tas, onderwijsgebouwen en De Hil) heeft prioriteit, zowel vanuit milieuoogpunt als voor de verbetering van beheer en exploitatie.

Doel:

De leefbaarheid in het dorp blijft gewaarborgd (onder anderen de tevredenheid over de voorzieningen stijgt) en er zijn voldoende plekken in het dorp om maatschappelijke activiteiten uit te voeren.

3.3 Verkeersveiligheid

De verkeersveiligheid is een belangrijk onderwerp in Benthuizen. We willen deze verbeteren door aandacht te hebben voor de volgende zaken:

- De aansluiting van de Heereweg op de N209 is vanuit verkeersveiligheid gezien niet ideaal. De aansluiting ligt in een bocht en dicht bij de andere rotonde Bentwoudlaan. Bij groeiende verkeersintensiteiten is het combineren van deze aansluiting met de rotonde Bentwoudlaan middels een parallelweg een beter alternatief.
- De fietsoversteek op de Bentwoudlaan wordt bekeken en daar waar mogelijk verbeterd.

- De snelheid van auto's op de Westzijdeweg, de Dorpsstaat en de Bentwoudlaan is regelmatig te hoog. Hiervoor worden controles uitgevoerd en matrixborden geplaatst.

Doel:

De ervaren verkeersveiligheid verbetert.

3.4 Investeren in samenwerking met lokale en professionele organisaties

De sociale en maatschappelijke situatie in Benthuizen vertoont een positief beeld. De aanwezigheid van de kerkgenootschappen speelt daarin een belangrijke rol. Hierdoor is het een autonome gemeenschap en is er minder vraag naar sociale hulp.

- De samenwerking met de genootschappen wordt gezocht om toekomstige problemen (bijvoorbeeld op het gebied van jeugd en ouderenzorg) aan te kunnen.
- Er wordt onderzocht of werken op locatie vanuit de gemeentelijke organisatie een instrument kan zijn

om het contact tussen de geloofsgemeenschappen, gemeente en hulpverleners te intensiveren. Door bijvoorbeeld een inloopspreekuur in te stellen kan een intensiever contact ontstaan.

Doel:

Geloofsgemeenschappen en andere maatschappelijke organisaties vullen elkaar nog beter aan, waardoor er voor iedereen een sociale vangnet is.

4

De uitvoering van het dorpsplan

Werkwijze

In Benthuizen hebben we te maken met diverse formele en informele contacten. Die contacten zijn een belangrijke informatiebron voor wat er werkelijk speelt in het dorp, zowel in de openbare ruimte als achter de voordeur. Als gemeente hechten wij veel belang aan de taak van signaleren, informeren en opbouwen en onderhouden van het netwerk. Dit is ook verwoord in één van de strategische lijnen van onze gemeente ('het gemeentehuis uit') en in het coalitieakkoord 2018-2022 ('we werken van buiten naar binnen'). Onze werkwijze voor de uitvoering van het dorpsplan bestaat uit:

- maken van een jaarlijks uitvoeringsplan/wijkagenda samen met het Dorpsoverleg Benthuizen;
- onderhouden en ontwikkelen van contacten met inwoners, Dorpsoverleg, ondernemers, vrijwilligers, sleutelfiguren enzovoort, ook via social media;
- delen van signalen vanuit het netwerk met collega's, management en bestuur;
- vroegtijdig anticiperen op vraagstukken en in samenwerking met betrokken partijen interventie strategieën ontwikkelen en uitvoeren.

Resultaat

- Effectieve en efficiënte communicatie binnen het dorpsnetwerk.
- Partnerschap in de wijk op basis van een democratisch akkoord.
- De-escaleren van incidenten in het dorp.

Metten van resultaten

De resultaten die horen bij de speerpunten worden op verschillende wijze gemeten: via indicatoren uit de belevingspeiling, metingen in het openbaar gebied, het ophalen van verhalen en het zichtbaar maken van resultaten met beeldmateriaal. Jaarlijks worden uitvoeringsplannen gemaakt waar de SMART resultaten in verwerkt zijn.

Bijlage 1: Doorgaande ontwikkelingen en reguliere activiteiten

Domein		
Sociaal domein	Tom in de buurt	TOM in de buurt zoekt aansluiting bij de lokale (vrijwilligers) organisaties. De huidige activiteiten van Tom in Benthuizen zijn: inlooppreekuur en samen eten voor ouderen van de Tas.
		De sportverenigingen worden ondersteund in hun activiteiten.
		Via de subsidies worden verenigingen ondersteund bij het uitvoeren van sociaal maatschappelijke activiteiten. Er wordt gezocht naar de mogelijkheden om de activiteiten goed op elkaar aan te laten sluiten.
	Participatie	Zowel initiatieven van inwoners als de aanwezige belangenverenigingen worden ondersteund.
Ruimtelijke ontwikkeling	IKC ontwikkeling	Bouw van een Brede School waarin twee basisscholen en kinderopvang gehuisvest worden.
	Woningbouw	Er is aandacht voor de bouw van starterswoningen en wonen voor ouderen. Bentlanden II en de bouwplannen bij de A. Schweitzerlaan zijn de eerst komende ontwikkelingen. In de ontwikkeling wordt rekening gehouden met de dorpsse identiteit. Het behoud van de Halschool na de bouw van het IKC is een belangrijk onderwerp.
Infrastructuur en openbaar gebied		Bij de reconstructies wordt rekening gehouden met de dorpsse identiteit.
		Prins Clausstraat, Prins Bernardstraat vanaf 2022
		Zegwaartseweg vanaf 2023.
		Verbreepark staat gepland vanaf 2021.
		Slootweg, Geerweg 2022.
		Dorpstraat/van Eijckstraat vanaf 2022.
		Christinastraat, De Boomgaard 2022.

	Schoon, heel en veilig	<p>Buurtpreventieprojecten en WhatsApp groepen worden gestimuleerd. Er is nu één WhatsApp groep in: pr. Clausstraat. Er zijn twee buurtpreventieprojecten: de Wilg en Noordpolder (opening juni 2018).</p> <p>Het onderhoud van het openbaar groen wordt verbeterd. Hiervoor wordt een jaarplan opgesteld, dat wordt gedeeld met de inwoners.</p> <p>Ontwerp en uitvoering van de herinrichting van plantsoenen, speelplekken en andere openbare ruimte gebeuren in samenspraak met de omwonenden. Participatie van bewoners in een vroeg stadium is belangrijk.</p>
--	-------------------------------	--

Bijlage 2: Cijfers van de wijk

(www.alphenaandenrijn.incijfers.nl)

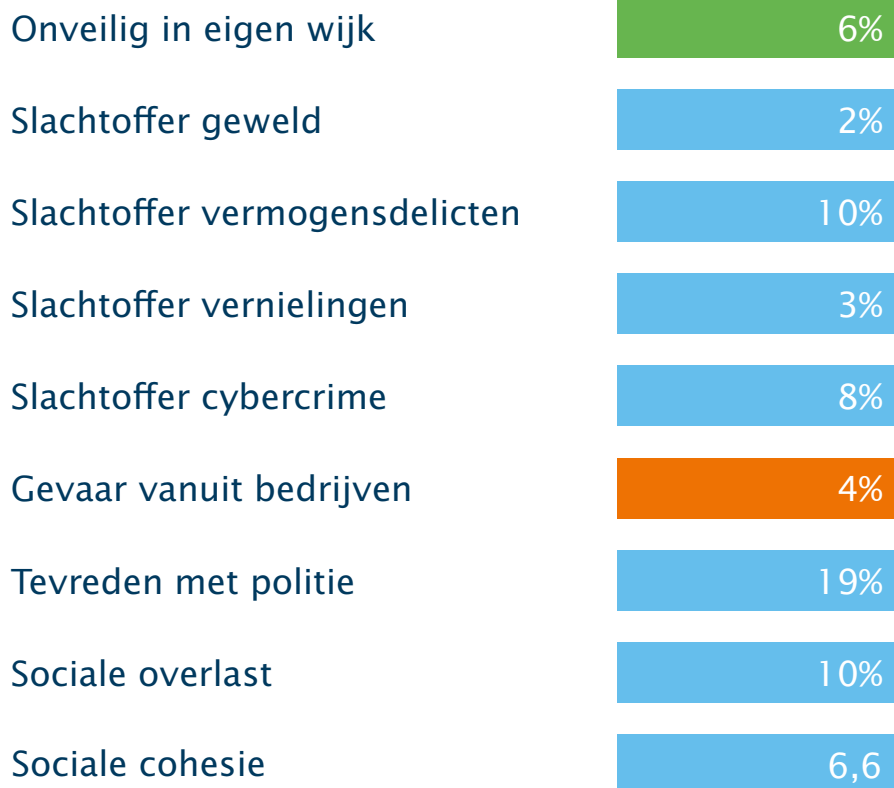
SLECHTER DAN GEMIDDELDE

GELIJK AAN GEMIDDELDE

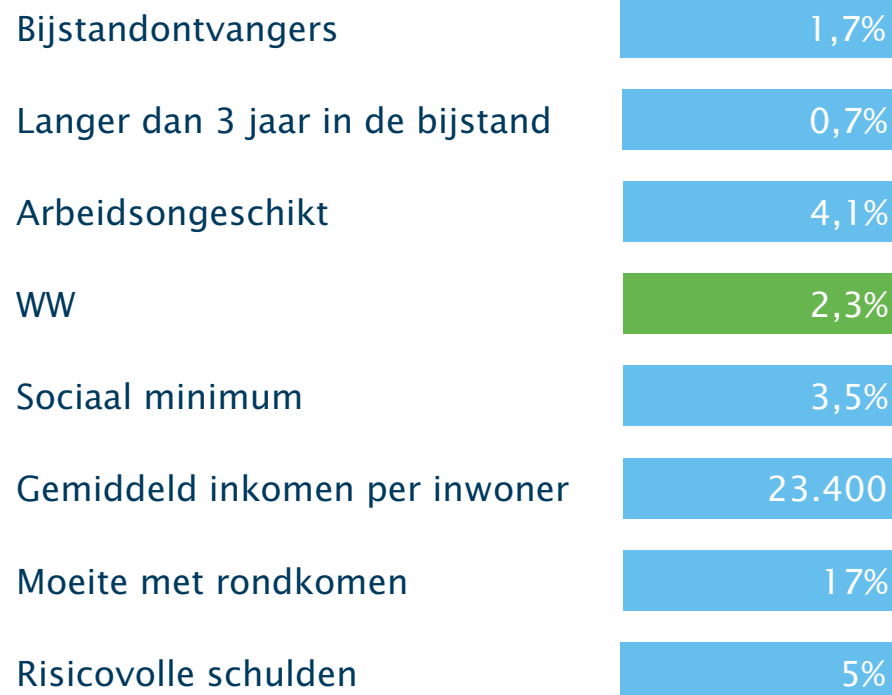
HOGER DAN GEMIDDELDE

Veiligheid

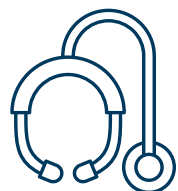
Sociaal-economisch

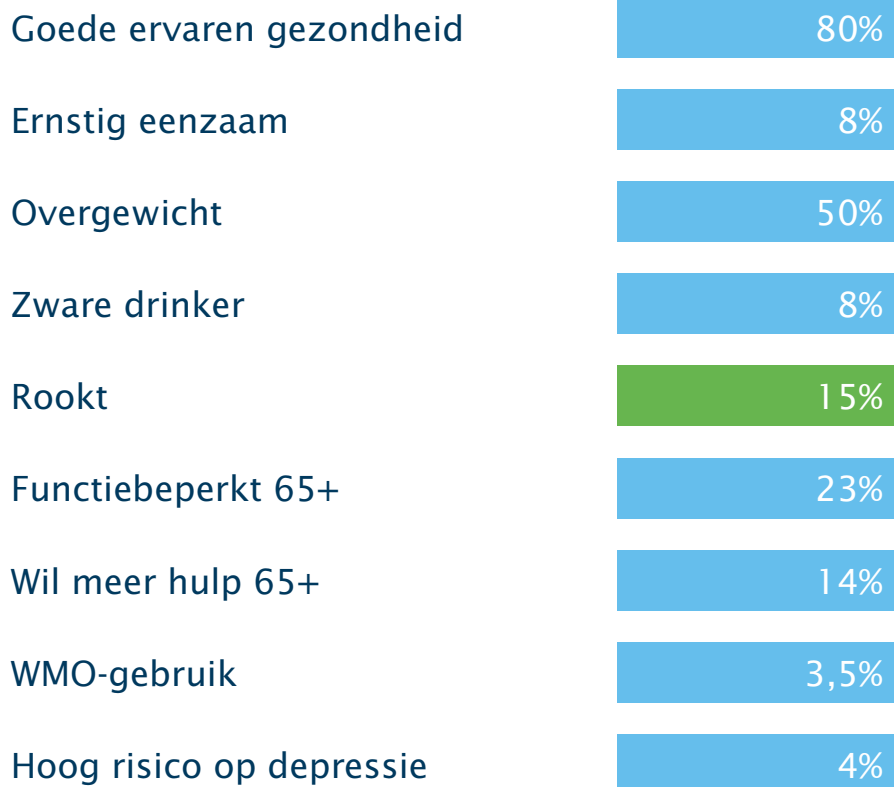
SLECHTER DAN GEMIDDELDE

GELIJK AAN GEMIDDELDE

HOGER DAN GEMIDDELDE

Gezondheid en zorg

Fysiek

Kerncijfers

	Benthuizen	Gemeente
Oppervlakte in hectare	1.270	13.250
Aantal inwoners per km ²	279	854
Aantal inwoners	3.683	109.657
% 0-19 jaar	29%	23%
% 20-64 jaar	54%	58%
% 65+ jaar	17%	18%
% Nederlandse herkomst	90%	81%
% westerse herkomst	6%	9%
% niet-westerse herkomst	3%	10%

Kerncijfers

	Benthuizen	Gemeente
Aantal geboortes	20	822
Aantal sterftes	45	1.093
Aantal huishoudens	1.340	46.088
% eenpersoonshuishoudens	24%	32%
% huishoudens zonder kinderen	34%	31%
% huishoudens met kinderen	43%	37%
Aantal woningen	1.383	46.723
% laagbouw	86%	66%
% hoogbouw	14%	34%

Kerncijfers

	Benthuizen	Gemeente
% Koopwoningen	67%	63%
% Huurwoningen	33%	37%
% Gebouwd na 2000	13%	13%
Aantal arbeidsplaatsen per 100 inw.	31	41
Aantal bedrijven per 100 inw.	8	8
M ² kantoren per 100 inw.	41	191

[Meer info](#)

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 140172
gemeente@alphenaandenrijn.nl
www.alphenaandenrijn.nl